

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
Pe un an 8 fr., pe șase
luni 4 fr., pe trei luni 2 fr.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
străinătate și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Nr. 30. etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul poștal: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un exem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 5.

Brașov, Duminică 6 (19) Ianuarie

1908.

Din cauza sfintei sărbători de Luni, ziarul nu va apărea până Marți sara.

În ajunul Bobotezei.

În viața noastră politică-națională vom fi făcut noi — Românii din aceste țări, nu numai pași îndărăt împinși de sila vremilor vitrege, ci și câte unul înainte.

Anii din urmă au dovedit, că sunt elemente în sânul poporului nostru, cari au aptitudine de a purta lupta pentru drepturile neamului fiind în stare a da piept cu adversarii noștri politici.

Ceea ce ne lipsește mai mult și pentru ce avem tocmai în jurstările de astăzi cea mai neapărată și urgentă necesitate este însă îndemânarea, forța și energia de a putea lucra în înțelegere, cu metod și sistematic, desfășurând și în punctele cele mai mici, menite a servi apărării naționale, cea mai mare putere posibilă. Adversarii noștri văd că cu toată străduința lor de-a ne ținea în loc, împiedecând poporul nostru, unde numai pot, noi tot mergem înainte cum putem, dovedind aptitudine și mult talent. Văd însă de altă parte că nu știm să utilizăm aceste aptitudini și acest talent, așa cum am putea, devenind odată un factor mai însemnat și mai periculos, ca opozițiune, pentru ei.

Efectul acesta nefavorabil pentru noi îl datorim fără îndoială numai faptului, că nu ne știm împune cum trebuie și când trebuie, prin solidaritatea noastră, adversarilor, convingându-i fără doar și poate, că au trecut acele timpuri când desbinarea noastră le dădea totdeanna mijlocul de a ne lua peste picior și a ne desprețui.

Relevăm aceste momente, de altfel apreciate, credem, de ori ce Român cu judecată și cu prevedere, pentru a arăta cât de mult trebuie să se resimță neajunsul acesta la noi tocmai acum, când în viața de stat se

petrec evenimente de cea mai gravă cumpănă, evenimente dela cari atâră în mare parte și viitorul nostru.

Ni-s'a comunicat că în clubul naționalist din dietă a învins curentul cel bun pentru o solidară procedere a naționaliștilor în lupta parlamentară ce le stă înainte.

Să sperăm că așa va fi, zicem și acum. Dar nu-i destul cu atât. Unii să-și facă datoria pe cât pot, ear ceilalți să nu și-o neglige. Ar fi trist dacă națiunea noastră s'ar răzima numai în solidaritatea ce-o poate desfășura clubul naționalist în dietă. Dacă nu vom ști să fim solidari, una și nedespărțiti în toate cestiunile noastre de viață pe toată linia și în toate împrejurările din Carpați până la Tisa, atunci vai de noi și de viitorul nostru.

Cele ce se pun la cale acum în dietă: Revizuirea regulamentului camerei și alcătuirea reformei electorale după chipul și asemănarea celor ce-i fac fiertura, nu vor fi pentru noi Românii în nici un caz decât niște nouă orândueli pentru împedecarea noastră în exercitarea drepturilor constituționale și în desvoltarea noastră națională. De aceea temelia viitorului nostru să nu așteptăm ca să ne-o așeze și să ne-o întărească adversarii noștri, ci să-o așteptăm numai și numai dela noi înși-ne, dela puterea și energia noastră în lupta pentru existența noastră națională.

În ajunul Bobotezei, a acestei mărețe sărbători a creștinătății, să ne dăm samă cu toată scumpătatea și cu toată sinceritatea inimii noastre de datoria ce o avem ca Români și de abnegarea și jertfele ce ni-se cer ca să ni-o putem implini.

Sfântul Botez să ne dea tăriia aceea sufletească, care singură ne poate mântui!

Planul reformei electorale. Pe când ministrul de interne contele Iuliu Andrassy continuă a păstra cea mai adâncă tăcere asupra proiectului de reformă electorală, pregătit de guvern. ziarul socialist »Népszava« publică în N-rul său de ieri, planul acestui proiect. Iată după »Népszava« sistemul după care guvernul proiectează reforma electorală:

Fiecare cetățean, care știe scrie și cite în limba sa maternă și a trecut de 24 ani, are drept de vot. După statistica publicată de »Népszava« numărul acestora este în întreaga Ungaria de 2,621,894 bărbați. Din aceștia 757,666 bărbați au însă vot dublu. Dintre aceștia fac parte a) proprietarii, cari au pământ de arat într'o întindere de cel puțin 15 jughăre catastrale, b) cei cari plătesc 20 cor. dare cl. III, c) industriașii și comercianții cari lucrează pe seama lor, d) lucrătorii minieri, cari de 3 ani de zile lucrează în acelaș loc, și e) toți acei cari au absolvat 4 clase gimnaziale, reale, civile, etc. Conform statisticii publicate de »Népszava«, Românii ar dispune de 188,599 bărbați cu câte un vot, și de 37,924 bărbați cu câte două voturi.

»Népszava« arată apoi cât de nedrept este acest sistem al votului plural pe care vrea să-l introducă guvernul, și care a produs o mare consternare în rândurile social-democraților. După acest sistem ar urma ca lucrătorii din Ungaria, cari sunt în mare majoritate, să dispue de 1.144.691 voturi, iar clasele bogate să dispue de 2.186.000 voturi. Într'un oraș în care s'ar găsi 1000 lucrători, acolo sunt deajuns 500 bogătași, ca să egaleze voturile lucrătorilor.

Partidul socialist publică un apel către lucrători, arătând, că a sosit momentul să procedeze la fapte. Lupta trebuie dusă în primul rând contra proiectului pentru reformarea regulamentului camerei, pentru că prin această reformă guvernul vrea să-și asigure votarea reformei electorale. S'au convocat numeroase întruniri. Prima întrunire va avea loc Luni la Budapesta. Vor urma apoi întruniri la Arad, Presburg, Cluj și alte orașe din provincii.

În ședința de ieri a dietei, s'a început dezbaterile proiectelor de recuți. Deputații Nagy, Brediceanu și Bozoky (disident) vorbesc contra proiectelor. Dep. Ugron și Kmety pro. Dep. Brediceanu a propus, ca guvernul să fie invitat a prezenta un proiect de lege privitor la serviciul militar de 2 ani.

Convenția comercială între Austro-Ungaria și România. Din București se anunță, că lucrările pentru încheierea convenției comerciale între România și Austro-Ungaria, vor începe mai târziu. Aceste lucrări n'au putut începe din cauză că

înainte de a ajunge la Viena comisia, ro-mână, se reluseră deja lucrările pentru convenția austro-sârbă.

Proiectul pentru monopolul cărciumelor. Din București se anunță, că ministrul Emil Costinescu va depune Joi în 10 Jan. v. pe biroul camerei proiectul de lege privitor la monopolul cărciumelor.

La aniversarea ziarului nostru.

Confrății noștri dela »Tribuna« din Arad întâmpină aniversarea foaiei noastre cu un articol călduros, din care reproducem următoarele:

Ieri »Gazeta Transilvaniei« și-a serbat jubileul de 70 de ani ai existenței sale. Tot atunci s'au împlinit 30 ani, de când în fruntea acestui organ național stă d-Dr. Aurel Mureșianu.

Pentru întâia oară, în viața noastră, un ziar, își serbează — jubileul. Importanța serbării este cu atât mai mare, cu cât stăm în fața celui mai vechiu ziar românesc, a ziarului care chiar dela înființarea sa, a servit cauza tuturor Românilor. Au fost adevărate vremuri, atât înainte, cât și după 1848, când »Gazeta« era singurul organ de publicitate român, în coloanele ei își dau întâlnire marii patrioți din toate țările locuite de Români. Cauza Bucovinei, a Basarabiei, a Principatelor-Unite era susținută cu aceeași ardoare ca a Românilor ardeleni, ungureni sau bănățeni. Barițiu și Iacob Mureșianu întrețineau aceleași cordiale relațiuni cu fruntașii ai neamului ca Brătianu, Rosetti, Koșălniceanu, Negri, Alexandri, Hurmuzachi, Fumnuț, Bărnăușiu, cât de strânsă legătură aveau cu luptătorii din patrie.

Conștiința de rasă, solidaritatea etnică între Români, întâia oară în coloanele »Gazetei Transilvaniei« s'au propagat. Și dacă au fost mari vremurile, în cari s'au întemeiat »Gazeta« și bogății în evenimente cei 40 ani până ce conducerea a luat'o actualul și jubilatul director, nu e mai puțin adevărat, că multe frământări naționale și grele lupte s'au înregistrat și în acești din urmă 30 ani de viață ai »Gazetei«. Până la înființarea »Tribunei« din Sibiu, 1884, »Gazeta« fusese adevărat de cele mai multe ori singurul organ politic cu trecere. În intervale se înființau ziare când ici, când colo, se încercase și atunci înșghebară unui centru politic la Budapesta, toate au dispărut însă, numai »Ga-

FOULETONUL »GAZ. TRANS.«

Pățania lui John Henry.

Don Mark Lemon.*)

A închis gazul aerian, a desfăcut țava de gumă și a închis cu îngrijire în cutăr mașina de fier.

John Henry deja de un an își fierbea singur. Articii trebuincioși pentru susținerea vieții îi strecura acasă astupați într'o tașcă mică de piele, iar rămășițele le ducea din odaie învălțate bine în hârtie fină. Așa avea de gând să trăiască un an poate mai mult, cât timp arta aduce ceva venit.

A privit în juru-i. Totul în ordine. Mașina de fier e ascunsă; farfuria și tacâmul le-a spălat și le-a pus de asemenea sub cheie, apoi luând o sticlă bine miro-sitoare, ca să nu zicem parfumată, a stro-

*) Scriitorul american, a cărui traducere se poate citi în piesa de față, e unul dintre umoriștii din școala lui Mark Twain. Un scriitor vesel, ca și în povestiri nici nu cunoaște partea tristă a vieții; el vede numai ceea ce distrage, și face voie bună unde omul poate râde, după cum arată și schița umoristică de față.

pit odaia, așa, că mirosul cotletului s'a pierdut cu desăvârșire.

Într'o jumătate de oară a fost gata cu toaleta. A căpătat bilet gratuit de la un teatru și luând micul pachetel înfășurat în hârtie mătăsoasă, a plecat. Mai întâiu, trebuia, natural, să se scape de rămășițele de mâncare.

A trecut la un colț de stradă, unde era loc gol și unde de luni de zile obicei-nuia să arunce asemenea pachete, — spre marea mulțumire a unui câțel mic galben, — dar cu spaimă a observat, că în ultimele zile a fost ridicat un stobor de 12 urme înălțime și în caz, că nu-l aruncă dincolo, nu va putea scăpa de el. Acest lucru însă nu-l putea face, pentru că erau pe aproape mulți trecători, cari, dacă un tânăr îmbrăcat elegant ar arunca un pachet, ar fi crezut, că voește să se libereze de un lucru furat.

Pentru a întreprinde așa ceva n'a avut curaj. A plecat mai departe. Nicăiri un loc părăsit, gol, necercetat! Poziția începea să devină îngrijitoare. Era în mijlocul orașului, îmbrăcat elegant, nu peste mult timp în cel mai modern teatru și ținea în mână un pachet de rămășițe: trei oase supte bine, o grămadă de coji de cartofi, de pâne, o bucată bună de hârtie unsuroasă, cu care a șters farfuria și un măr mare putred.

S'a hotărât fără de veste. A aruncat pachetul și a purces fără nici un gând mai departe. În momentul următor i-au încetat bătăile inimii. În față îi venea o femeie cunoscută și adorată de el; de bună samă a observat, că a aruncat ceva: îl va ridica ba din curiozitate îl va și desfăce! S'a întors cu înălță accelerată înapoi și a ridicat pachetul, ca si când ar fi pierdut o comoară întreagă.

În spaimă și-a uitat cu desăvârșire de lucru, iar când și-a venit în ori, era deja înaintea teatrului. Erau punct 2 oare și dacă nu se grăbia cu siguranță perdeea actul prim. A năvălit deci la locu-i, în stal I, strângând în brațe valorosul pachet. Parcă simția că mărul putezui i se topește în mână și parcă s'ar lăți în aerul parfumat mirosul osului fript.

Lângă el ocupa loc o fetiță minunată. Între alte împrejurări John Henry ar fi dat mult pe vecinătatea și pe privirile ademenitoare ale domnișoarei, — dar acum, în spaima, că se umezește hârtia și osul își va scoate capul prin ea, — doria din răspuneri să-și arunce privirile-l încântătoare la ori cine altul. Dacă ar ști! Dacă ar ști fermecătoarea creatură, că domnul veni ținea în mână nu bomboane sau juvaericeale, ci rămășițele prânzului său subțirel!

Pe scenă se juca o piesă mai ordi-

nară; primul actor a fost un negru, care în tot decursul acțiunii își atântise privirile asupra lui și cânta niște melodii, al căror text impertinent vorbea despre cotletul de purcel. După el au venit 2 comediantii nemți și Henry s'a ușurat în câtva. Dar unul a dat o găcitoare celuilalt, în care se spunea despre măr putred, și în momentul următor John Henry a scăpat fără veste pachetul din mână. Ca un câine s'a repezit după el și l-a prins tocmai la timp, ca, căzând la picioarele creaturii fermecătoare, să nu se rupă.

Hârtia însă devenia tot mai unsuroasă. Henry desperat cu totul, l-a așezat sub scaun. Fără nici o pedecă sau incident a rămas acolo până la finea actului prim, când s'a ridicat un domn gras și cu mare greutate s'a strecurat dintre vecini. În care timp a împins departe cu piciorul pachetul ascuns. O doamnă elegantă l'a ridicat imediat și l'a predat cu multă complzanța posesorului, care de spaimă s'a făcut alb ca creta.

Două oare în cap a strâns în brațe pachetul ca și când ar fi fost dinamită în-el până când în fine s'a încheiat reprezen-ța. Atunci a scăpat. Afară era un aer plăcut, proaspăt; iar el a suris naiv după sfărâmările îngrijitoare petrecute. Intră undeva la un pahar de bere — cugeta el

zeta a stat necontenit în foc și a luat parte la toate evenimentele vieții noastre naționale.

S'a distins ca ziar intransigent și a mers întărindu-se treptat, treptat; îndărăt n'a dat nici odată! Fondarea la Sibiu a »Tribunele«, a făcut ca și »Gazeta« să apară zilnic. S'a pornit o nobilă emulație între cele două ziare și dacă cei grupați în jurul »Tribunele« înfrunțăzau înalta foaie pentru popor, »Gazeta« întocmește și ea numărul de Duminică, pentru popor**), contribuind la deșteptarea generală a poporului, încât azi avem o situație incomparabil mai bună decât înainte cu un pătrar de veac; cetitorii s'au înzecat, spiritul public s'a înălțat; exigențele au crescut și au făcut să avem ziare și reviste până și în cele mai modeste centre românești.

Cine s'ar încumeta să tragă la îndoială că parte din merit îi revine »Gazetei«, cine să nu se închine unei activități ziaristice atât de fecunde, cine să nu se alăture din tot sufletul, celor ce iubesc să împlinească a 70 ani a unei gazete românești, cine să nu-și dea seamă de munca încordată și de jertfele cele mari reclamate dela susținatorii »Gazetei«?

Iată de ce ne simțim îndemnați să exprimăm veneratului director iubitor și admirabil al tuturor noastre de bine... Să-i dorim viață lungă și putere de muncă pentru a continua să poarte stindardul ce i-s'a încredințat ca scumpă moștenire. Să grupeze în jurul său cât mai mulți reprezentanți din tânăra generație, să sporească și să se întărească astfel tot mai mult mândra oștire națională.

»Gazetei Transilvaniei« și celor din jurul ei, trimitem sincer salut frățesc!

»Libertatea« din Orăștie scrie în numărul său dela 5 Ian. v. despre aniversarea de 70 ani a »Gazetei« și cea de treizeci de ani a directorului foaiei noastre următoarele:

»Timp îndelungat (70 de ani) în viața unei foi, mai ales a unei foi românești, ce are să treacă an de an prin atâtea furtuni potrivnice!»

»Dar mai ales, lung e timpul de 30 ani în viața unui redactor român, viață grea, migăloasă, plină de supărări, de plătiri între nădejde și desnădăjduire asupra luptei de al cărei val ești dus!»

»Pentru aceea acest jubileu este o sărbătoare nu numai a »Gazetei«, ci a întregii modeste presei române dela noi.»

Confratele »La Roumanie« din București amintind aniversarea ziaru-

** Să ne dea voie autorul articolului a face o mică corectură pentru păstrarea esențității în ce privește datele istorice. »Gazeta« anunțase cu mult înainte de ce-a fost vorba de fondarea »Tribunele« celei vechi dela Sibiu, că va apare în scurt timp zilnic și a apărut în primăvara anului 1884 înaintea »Tribunele«. Încât pentru înființarea »Foaiei Poporului« de către cei grupați în jurul »Tribunele« aceasta s'a petrecut numai după ce deja de mai mulți ani »Gazeta« noastră de Duminică și-a împlinit chemarea ei față cu poporul, premegrând cu exemplul și având mulțumirea sufletescă de a vedea răsărind în urma-i tot mai multe foi populare române la noi, începând cu »Foaia Poporului«.

- Red. Gaz.

și foarte simplu face uitat pachetul în vr'un colț întunecos.

Așa a și făcut și peste câteva momente a eșit din birt cu mâna goală. În fine; s'a ușurat de greutatea pachetului.

.....In momentul următor o mână îl trăgea de haină și întorcându-se, zărește la spate-i un copil.

— Domnule, v'ați uitat pachetul! John l'a luat... n'a avut curajul să-l respingă și a plecat mai departe. Băieșul după el.

— Domnule, nu-mi dai ceva, pentru că am fost așa de cinstit și l'am aflat?

John a scos cinci cenți și copilul a plecat fluierând mai departe.

Intr'un colț s'a oprit un moment, să se cugete asupra lucrului, când un pungaș sdrăntos, să isbește în el, pune mâna pe pachet și pe-aici îi-e drumul. În primele secunde a început să răză aproape de bucurie, dar în momentul următor era deja mai aproape de mormânt. Furtul a fost zărit de mulți oameni, cari au început imediat scandalul. O figură puternică și-a înfipt mâna în haină și-l trăgea din rășputeri după hoț. În ochii sufletuși ai lui John a devenit deodată clar întreg viitorul: a văzut, cum apare împreună cu hoțul înaintea poliției, cum funcționarul desface oficios pachetul, îi constată conținutul și valoarea și găsește în el — ră-

lui nostru, „care a adus atâtea servicii cauzei Românilor de dincoace de munți“, zice între altele:

»Gazeta Transilvaniei« este cel mai vechiu ziar român și coloanele din colecțiunea sa, conțin articoli și scrieri literare dela aproape toți oamenii politici ai țării române, cari s'au luptat pentru ideea națională.

Pentru salvarea școlărilor noastre.

»Telegraful Român« din Sibiu publică în nrul său penultim, un fel de dare de samă, despre ce s'a întreprins până azi, de către forurile superioare bisericești gr.-or. române, pentru salvarea școlărilor noastre primare. Iată această dare de samă:

I. Art. de lege XXVII din 1907, cu excepțiunea §§-ilor 2, 3 și 20, a intrat în putere de drept cu 1 Iulie 1907. Deoarece dispozițiile acestui articol de lege privesc școlărele conf. din întreaga metropolie, I. P. S. Sa dl. arhiepiscop și metropolit Ioan Mețianu a convocat de urgență consistoriul metropolitan, ca organ de executivă suprem al bisericii noastre. Consistoriul metropolitan s'a și întrunit în cursul luni August 1907 și cu datul 21 VIII 1907 a compus »Instrucțiunea« care în nucleo, conține dispozițiile legii și dă unele îndrumări cu privire la conscrierea venitelor pentru regularea salariilor învățătorescilor. Instrucțiunea aceasta s'a transpus consistoriilor sufragane pentru a se aduce la cunoștința acestora, pe cari îi privește: clerului, învățătorilor și susținătorilor de școlă, adevăc poporului credincios.

II. Pentru ca preoții noștri ca directori școlari, să cunoască pe deplin și în toate amănunțile dispozițiile legii și mai ales îndrumările cuprinse în »Instrucțiunea« ministerială dată întru executarea legii, ref. școlar arhidieceșan a tradus pe românește legea și Instrucțiunea, iar Consistoriul prin circulariul său din 27 Septembrie 1907 Nr. 10327 școl. împreună cu instrucțiunea coșistoriului metropolitan, le-a împărțit organelor competente pe lângă îndrumările și sfaturile necesare.

III. Pentru a însufleți mai mult pe protopresbiteri, ca organe cari vin în imediată atingere cu poporul și pentru a le da unele îndrumări mai speciale, cari nu totdeauna pot fi comunicate pe calea circularilor, și în fine, pentru a afla din gura lor starea sufletescă și materială a poporului, toți protopresbiterii din arhidieceșă au fost convocați în două grupuri pe zilele 13 și 22 Noembrie 1907 la consfătuire confidențială în reședința arhiepiscopicească. Decursul acestor consfătuiri a fost pe cât de interesant, pe atât de instructiv.

Concluzele luate în aceste conferențe au să se execute până la finea lui Februarie 1908, pentru ca de timpuriu să se poată face raport și sinoadelor dieceșane.

IV. Ca urmare văzută a acestor consfătuiri, konz. arh. de urgență a dispus tipărirea protocoalelor pentru fasonarea venitelor și cu circulariul său din 13 Decembrie 1897 Nr. 11308 școl. le-a împărțit oficiilor protopresbiteriale pe lângă sfaturile și îndrumările de lipsă.

V. I. P. S. Sa arhiepiscopul și metropolitul Ioan Mețianu, în pastora la sa de Crăciun. În cuvântul a adevărat părintești, a îndemnat și sfătuit pe popor la aducerea

de jerfe pentru salvarea celei mai scumpe instituțiuni, a școlăi profesionale.

VI. În intelesul §-ului 19 din lege, limba magh. are să se propună după un plan de învățământ statorit de guvern, în conțalăgere cu autoritatea supremă confesională. Guvernul a comunicat proiectul planului său de învățământ la 23 Oct. 1907 (Nr. 2502 Pres). I. P. S. Sa imediat s'a pus în conțelere cu celelalte consistorii sufragane și a convocat o anchetă de bărbați specialiști, care să studieze proiectul guvernului și să-și facă observările de lipsă. Ancheta s'a întrunit în zilele 8 și 9 Noembrie 1907 și studiind proiectul guvernului l-a aflat vătămător, atât din punct de vedere pedagogic, cât și din punct de vedere al dreptului și legii. S'a făcut o remonstrațiune temeinică, care s'a înaintat guvernului la 14 Dec. 1907.

VII. S'au făcut în fine demersuri, pentru asigurarea salariilor învățătorescilor în termin cât mai apropiat, și s'au dat și alte îndrumări speciale, cari nu privesc publicitatea.

Intre comunele vrednice românești, cari au întregit zilele din urmă salariile învățătorescilor conform legii școlare, se află încă următoarele: »Sân Miclăușul Român«, »Gornia«, »Broșteni«, »Ohaba-Forgaci«, »Rachitova« (com. Caraș-Severin), »Musca« (com. Arad), »Cebza«, »Voitec« și »Constanța« (com. Timiș).

În parohia Crăciun (protopresbiteratul Zarandului) țărani români au înființat de sărbătorile Crăciunului un fond cultural, contribuind anual o sumă anumită, din care să se susțină școala confesională.

Laudă și onoare vrednicilor țărani și conducători!

Revizuirea regulamentului Camerei.

În conferența de Joi seara a bărbăților de încredere, aparținători partidului coaliției, președintele Camerei, Iusth, a prezentat proiectul pentru revizuirea regulamentului Camerei, care conține următoarele dispozițiuni:

Cu aprobarea președintelui Camerei și la cererea în scris a 150 deputați, Camera poate să ordone desbaterea unei chestiuni urgente și prelungirea ședinței. Asupra acestei propunerii se va vota în viitoarea ședință.

La desbaterea asupra propunerii pot lua cuvântul numai patru deputați.

Timpul desbaterei se fixează pe zi cu 10 oare, însă la o nouă cerere în scris a 150 deputați, ședința se poate prelungi. Hotărârea adusă asupra prelungirii ședinței intră în vigoare în ședința viitoare.

La desbaterile de urgență se va aplica regulamentul Camerei cu următoarele modificări: Rapoartele presidiale se pot prezenta numai după desbaterea dela ordinea zilei. Propunerii privitoare la cererea de ședințe secrete se pot deasemenea face numai după desbaterea obiectului dela ordinea zilei. Abateri dela chestiunile de urgență, puse la ordinea zilei, nu se admit. Votări nominale la desbateri speciale (pe paragrafi) pot cere numai 100

cine ar fi putut crede, că a pierdut un obiect de valoare.

Înapoia lui venia un om cu un câne și înainte de a fi agrăit, străinul i-a porsucit cănelui: aporțe! și în momentul următor cănele a sărit în apă, a prins pachetul și l'a așezat între picioarele dinainte.

Iohn a scos năcăjit 25 cenți și a dat să plece, când stăpânul cănelui îl surprinde cu ofertul să cumpere cănele.

— Domnule, e un câne minunat! e foarte supus. Ți-l dau eu 5 dolari!

— Multumesc, nu-mi trebuie, — zise aprins Iohn.

Pachetul era amenințat serios de mare pericol: se rupe hărtia și el se împrăștie. A luat iute un ziar, l'a învilit bine și a plecat desperat spre casă.

Când era la abia două sute pași de casă a scăpat încă odată pachetul. A trecut în latul străzii și când s'a plecat să-l ridice, a venit o trăsură și l'a lovit silindu-l să se retragă. Era aproape să ajungă sub roate. L'au ridicat niște oameni, l'au dus într'o farmacie, unde nu peste mult și-a venit în fire.

Primul gând i-s'a îndreptat la pachet: oare l'au desfăcut?

Atunci mai bine ar fi murit. Dacă îl dau desfăcut, va contesta posesiunea lui.

deputați în scris. La votări simple pot cere constatarea membrilor prezenți la ședință numai 100 deputați.

Dreptul de-a vorbi se acordă de președinte numai în cazul, dacă e convins de necesitatea luării cuvântului. Asupra acestei chestiuni se votează cu simplă majoritate, și votul acesta e valabil până la terminarea desbaterei de urgență.

Acest paragraf al regulamentului intră în vigoare numai în Camera, care va fi aleasă pe baza votului universal; pentru actualele ședințe ale Camerei, acest paragraf se va aplica la desbaterea bugetului; a indemnității și a reformei electorale.

Acesta este pe scurt conținutul proiectului de »revizuire« a regulamentului Camerei, asupra căruia s'a început alaltăieri discuțiunea în sânul conferinței bărbăților de încredere a Coaliției!

Despre decursul desbaterei următoarele amănunte: La propunerea dep. Szentivanyi s'a decis tipărirea proiectului. Toți membrii prezenți la consfătuire au fost unanimi în a recunoaște necesitatea revizuirii regulamentului. Numai în ce privește termenul intrării în vigoare a noului regulament s'au ivit diferențe. Deputații Bizony și Simonyi au fost de părere, că regulamentul să intre în vigoare sau imediat sau numai în noul parlament, căci nu e corect a-l aplica numai la desbaterea bugetului și a reformei electorale. Alți deputați și-au exprimat nedumeririle față de rigiditatea unor dispozițiuni, cari n'ar oferi posibilitatea unei rezistențe naționale parlamentare.

Desbaterea meritorie a proiectului s'a început în ședința de ieri seara.

Cronica din afară.

Declarațiunile ministrului de externe francez în chestia Marocului. Ministrul de externe Pichon, care s'a reîntors din Madrid, a făcut următoarele declarațiuni unui colaborator al ziarului »Matin«: Desbaterile, pe cari le-am avut cu ministrul de externe al Spaniei, conferența mea de ieri cu primul-ministru Maura, precum și audiența de aproape o oră pe care am avut-o la regele Alfons, dovedesc că între Franța și Spania există cea mai bună înțelegere asupra chestiei Marocului. Înțelegerea este deplină și nimic nu va putea s'o sdruncine. Lucrul acesta a fost constatat și de regele Spaniei. Ca și până acum Spania va continua să ne dea tot concursul, pe care și l'a oferit în urma celor stabilite la Algeiras.

Parlamentul persan și șahul. »Agenția Westnik« află că drept mulțumire pentru concesiunile făcute de șah, parlamentul a consimțit să se suprimă câteva ziare, cari au atacat prea violent pe șah, să se interzică vorbirea în moschea de cei cunoscuți ca ostili șahului, și a sporit lista civilă a șahului cu 300,000 ruble. Deputații trimit în toate orașele provinciei depoși anunțând împăcarea definitivă.

Măcelul bandelor bulgare. Se telegrafiază din Salonic, că lângă Ravna au avut loc lupte sângeroase cu o bandă bulgară.

Spre nețărmeritul lui noroc, un om pășește la el și-i predă pachetul nedesfăcut.

— Iată pachetul d-tale. Sper, că totul va fi în ordine.

Iohn i-a mulțumit cu un surâs palid pentru marea bunătate și a plecat încetisor spre casă. Când să suie treptele, un băiețuș al stăpânelui casei — un copilăș vesel ulicernic — i-a sărit fără de veste înainte dintr'un colț, i-a răpit pachetul din mână și-a năvălit cu el în odaie.

Asta e totuși prea mult; ca el să tărăscă după sine prin orice pericol afurisitul de pachet timp de patru oare lungi, cât patru ani, să suferă pentru el atâtea încercări și acum în ultimul moment să ajungă la locul cel mai rușinător — în mâinele gazdei casei!

A năvălit, strigând cât putea în glas răgușit, după băiețuș, dar ulicernicul a fost mai iute decât el, a intrat în odaie și a runcând pachetul la picioarele mamei-sei, la care era tocmai în vizită o damă din societatea înaltă, strigă cu bucurie:

— Uite, mamă, ce mi-a dăruit d-nul Henry.

Hărtia s'a rupt, iară rămășițele murdare s'au împrăștiat la picioarele damelor...

Trad. de I. Lupan.

Satele Tregeta și Tragosaitata, au fost incendiate. Au fost omorâți 14 țărani și 12 femei.

ȘTIRILE ZILEI.

— 5 Ianuarie v.

Serbarea Bobotezel. Măne, Duminecă, se va face obicinuita paradă militară în piața Brașovului. Din acest prilej corul mixt al bisericii Sf. Nicolae va executa, la invitația comitetului parohial din cetate, cântările liturgice în Biserica Sf. Adormiri din oraș. Inceputul liturghiei la orele 9 a. m.

Colonia română din Viena a trimis Regelui Carol o călduroasă adresă de omagiu, cu ocazia Anului Nou. Această adresă, semnată de toți membrii coloniei, a fost remisă legățiunii române din Viena, spre a fi înaintată Regelui.

Despărțirea unei comune române de sub ierarhia sârbească. »Tel. R.« aduce știri, că Românii din comuna Oreșat (com. Timiș) hotărând despărțirea lor de către Sârbi și intentarea procesului pentru împărțirea averii comune, își ridicaseră o capelă, în care preotul Ioan Mitar, trimis de conzistor, făcea serviciul în limba română. La aceasta preotul sârb n'a mai permis să se tragă clopotele, dacă muria vre-un Român, iar episcopul sârbească a protestat în contra constituirii »ilegale« a Românilor în parohie proprie românească. Fostul vice-comite Al. Ioanovich a aflat, că e motivată protestarea Sârbilor. A decretat deci constituirea Românilor ca nevalidă, a îndrumat pe pretorul cercual să închidă capela și să dea pe preotul român afară din comună și în urmă a declarat, că în contra hotărârii sale nu admite recurs. Românii au cerut scutul conzistorului din Caransebeș, iar conzistorul a însărcinat pe d-l Dr. Emil Babeș, să facă o remonstrațiune la locurile competente.

Dela Reuniunea de cântări din Brașov. Se aduce la cunoștința stimatei doamne și d-șoare, membre ale reuniunii, că viitoarea repetiție va avea loc Marți la orele 6 în localul obicinuit.

Filca unui papă urmărită pentru escrocherii. Poliția din Londra este în urmărire a unei escroce anume Francisca Nelly, sifcă a defunctului papa Leo XIII.

Mulțumire publică. Tuturor acelor prea stimate persoane, cari din prilejul încetării din viață a iubitelui nostru frate Nicolae Pop, fost funcționar la direcțiunea de finanțe din Brașov, ne-au exprimat în scris și verbal condolențe, le mulțumim pe această cale. În deosebi mulțumim tinerei din Brașov, care a depus pe mormântul neuitatului nostru frate, o cunună prea frumoasă. *Intristata familie.*

Ziar confiscat. Din Viena se anunță, că numărul de Vineri al ziarului »Arbeiter Zeitung« ocupându-se de vizita arhiducei Maria Valeria la societatea »Papa Pius«, a fost confiscat.

Veniturile vâmlor române. Incassările din taxele vamale pe luna Decembrie au fost de 3.190.767 lei, cu un plus de 207.866 față de aceeași lună din 1906. De la 1 Aprilie până la 31 Decembrie 1907 s'au încasat 37.510.541 lei, cu un plus de 8.180.728 față de același interval din 1906. Față de evaluările bugetare pe aceste două luni, încassările au dat un plus de 16.633.341 lei, așa că, au întrecut cu peste șase milioane jumătatea evaluărilor totale pe întregul exercițiu 1907—1908.

Turburări la Paris. După cum prevede aplicarea legii congregațiilor, călugărițele augustine, cari servesc prin spitalele din Paris, ca surori de caritate, au trebuit să părăsească alături serviciul, pentru a fi înlocuite cu elemente laice. Cu ocazia aceasta s'au produs turburări de cătră un număr de clericali. Alături apăruseră la un spital, pe la ora 1 p. m., patru omnibuse, cari aveau să transporte călugărițele. În același timp apăruseră și vre-o sută de persoane, între cari câțiva deputați clericali, conzillieri comunali și ziaristi. Autoritățile au permis acestora, ca să-și exprime simpatiile către călugărițe. În momentul când călugărițele trebuiau să plece, se adunaseră vre-o 2000 de persoane, cari au început să intoneze cântece religioase și să scoată strigăte contra guvernului. Publicul a încercat să deshame caii dela omnibusuri, dar a fost împiedecat de poliție. S'a produs o ciocnire între public și poliție. La urmă călugărițele au trebuit să se adăpostească într-o capelă din Rue des Plantes.

»Păsterul«, institut de credit și economii din Timișoara-Fabric. al căruia bi-

lanț anual îl publicăm pe pag. IV-a, își va ținea adunarea sa generală de ast an în 3 Febr. stil nou a. c. la 10 oare a. m. în localitatea institutului din Timișoara-Fabric.

Concurs. Atragem atențiunea cetitorilor asupra concursului de pe pag. IV. al despărțământului Cluj al Asociațiunei pentru ocuparea de locuri de cvartir gratuite în »Internatul Petran« din Cluj.

Spicuri.

Universitate internațională.

Se plănuște a se crea o astfel de școală academică în curând la Tervuereu, aproape de Bruxelles. Această școală ar fi deschisă pentru întreaga lume, iar corpul său profesoral ar fi recrutat dintre celebritățile științifice ale lumii întregi. Această școală va fi în legătură cu muzeele speciale, iar la Bruxelles și la Tervuereu se vor stabili colecțiuni științifice.

Această măreață operă se crede că va fi desăvârșită de suveranul Belgiei cu venite de ale statului Congo.

Invățământul universitar German.

Contingentul acelor ce urmează în școlile superioare din Germania crește uimitor pe fiecare an. Astfel în cei din urmă trei ani s'a urcat dela 17,500 la 45,000.

În 1877 erau în Germania 37,5 studenți pentru 100,000 locuitori, iar astăzi sunt 67,5.

A crescut mult numărul acelor ce urmează școlile tehnice — în zece ani de la 4200 la 13,269.

De asemenea în facultățile de drept litere și medicină. Locurile din învățământul secundar însă sunt tot mai rare și profesorii de licee așteaptă până la vârsta de 35 de ani ca să ocupe un post definitiv.

Această înflorire a învățământului superior german contribuie deci și la creșterea numărului proletarilor intelectuali.

Pavagiul de cauciuc.

Pe cât de puțin posibil ar părea aceasta, nu e mai puțin adevărat, că poate să se facă din cauciuc un foarte bun pavagi pentru străzi.

Nu e vorba, se înțelege, de cauciucul scump, de 25 sau 30 lei kilogr., ci de un amestec, în care 10 sau 15% ar fi cauciuc. Cea dintâi încercare s'a făcut în 1881 la Londra. Grosimea acestui pavagi a fost de 5 cm., și a ținut până în 1902, când a fost ridicat, având în părțile cele mai atacate o uzare de 15 mm. în adâncime.

Acest pavagi e de 3 ori mai scump decât acel făcut din lemn, dar pe când acest din urmă ține abia 4 ani, acel cu cauciuc dimpotrivă poate să țină până la 20 de ani și mai bine încă.

Când încercările ar fi cât mai des prin orașele mari, atunci, cererea fiind mai mare, s'ar cultiva și cauciucul pe o scară mai întinsă, spre a se iefteni.

Documentele Progresului.

Acesta e numele unei reviste internaționale, care apare în limbile: franceză, engleză și germană la Paris, Londra și Berlin.

Scopul acestei publicațiuni e să unească și să dea la lumină pentru lumea întreagă toate stăruințele și toate fructele muncii oricărui popor, fructe cari sunt menite să servească de pildă. Spre acest sfârșit s'au grupat 250 corespondenți risipiți în lumea întreagă.

Această publicație răspunde trebuinței de solidaritate internațională, care în fiecare zi se afirmă cu mai multă putere.

M.

Maxime.

Atâți oameni disprețuesc binele, dar puținii știu să-l dea.

*

Nici-odată nu vom găsi ingrați, câtă vreme suntem în stare să facem bine.

*

Aceea ce face că iubiiți nu se plictisesc de a fi împreună, este că ei vorbesc întotdeauna de ei înșiși.

*

Oamenii slabi nu pot fi sinceri.

*

Suntem mai gata de a iubi pe

acea, cari ne urăsc, decât pe aceia cari ne iubesc mai mult decât vrem.

*

Numai aceia, cari sunt demni de dispreț, se tem de a fi disprețuiți.

*

În gelozie e mai mult amor propriu decât iubire.

*

Se iartă atâta, cât se poate iubi.

*

Femeile nu cunosc toată cochetăria lor.

La Rochefoucauld.

NOU ABONAMENT

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Cu 1 Ianuarie st. v. 1908

Se deschide nou abonament pe cuartalul prim al anului, la care invităm pe toți amicii și sprijinatorii făcîi noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe șase luni 12 coroane, pe trei luni 6 coroane, pe o lună 2 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

ADMINISTRAȚIUNEA.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 18 Ianuarie. În consfătuirea coaliției pentru revizuirea regulamentului camerei, s'au abandonat ședințele permanente, înlocuindu-se cu ședințe de câte 16 ore. Numeroși deputați din coaliție sunt contra ca să se aplice măsuri riguroase la desbaterea proiectelor militare. Creații sunt decizi să împedea votarea revizuirii.

Budapesta, 18 Ianuarie. În urma celor publicate de »Népszava« s'a publicat un comunicat semi-oficios, în care se desmint tablele publicate de ziarul socialist. Comunicatul anunță că la ministerul de interne se lucrează acum la mai multe tablouri, cari vor demonstra inexactitatea celor susținute de »Népszava«.

Berlin, 18 Ianuarie. »Vossische Zeitung« află din Tanger că după măsurile recente luate de francezi, Mulai Hafid a proclamat războiul sfânt. În moscheia din Marakesh s'a citit o scrisoare a lui Mulai Hafid, prin care se aduce la cunoștința poporului proclamarea războiului sfânt. Ordine în acest sens s'au trimis în mai multe localități. În toate părțile se observă o agitație colosală. Pretutindeni se adună mari mulțimi de oameni, cari se duc să întărească trupele lui Mulai Hafid. Acesta a și început să înainteze spre Fez.

Bibliografie.

»Convorbiri Critice« de sub direcțiunea d-lui Mihail Dragomirescu, Nr. I anul II dela 1 Ianuarie 1908, a apărut cu următorul, sumar:

Caragiale: Boul și vițelul (fabulă). — M. Dragomirescu: După un an... — Corneliu Moldovanu: Spre culme (poemă). — Gh. Vălsan: Vorniceasa (un basm pentru visători). — C. Pavelescu: Trei năluci, Gelozie, Lied (poezie). — Gh. Orleanu: Dornică... (poezie). — Irena Mohor: La țară (după Maupassant). — Radu D. Rosetti: Sărutul omului (după Malteste). — I. Minulescu: Romața noului venit (poezie). — Eug. Lovinescu: Alterna amant (asupra lui Sandu). — H. Frollo: I-aș spune... (poezie). — D. Manu: Din taină... (poezie). — M. Măndru: Reînviere (poezie). — Al. Stamatiade: Întrebare (poezie). — I. Dragoslav: La hanul la trei ulce (nuvelă). — Al. Cazaban: Pretexte (polemică mărunță). — Mihail Dragomirescu: Revista critică.

Ilustrațiuni: Din cercul »Convorbirilor Critice« de Iser; Copii după operele lui Grigorescu. O. Spăthe și Iser.

Diverse.

O istorioară de Mark Twain. »Cel mai mare sgârcit din căți am cunoscut, trăia în orașul Hannibal. A vândut ginere-so dreptul de proprietate asupra a jumătate de vacă; dar mai apoi n'a voit să-i dea parte din lapte, sub cuvânt că a ginere-so e partea de dinainte a vacii. Ginerele hrănea și apă vaca, dar lapte nu gusta. Mai pe urma, ce i-a venit vacii, că l'a împuns pe bătrân și l'a băgat într'un gard de sarmă țepoasă.

»Zgârcitul și-a dat ginerele în judecată, a cerut 250 de lei despăgubiri sub cuvânt, că jumătatea ginere-so — l'a surchidit.«

Diamante artificiale. La Paris se cercetează de câtva timp o afacere senzațională. Un inginer Lemoine, a fost adus în exercițiu la sub învinuirea de a fi ex-crocat suma de două milioane unui bijutier din Londra, anume Warner, pe care l'a înșelat cu invențiunea unui sistem de fabricare a diamantelor artificiale.

Problema diamantelor artificiale are o bază științifică. Diamantul natural fiind un cărbune pe care căldura pământului l'a transformat cu timpul într'un cristal transparent, oamenii de știință s'au întrebant dacă n'ar fi posibilă facerea de diamante artificiale, supunând cărbunile de pământ la o căldură de mii de grade obținute pe calea științifică.

Încercările făcute în această direcție sunt numeroase. Nu de mult chimistul Moissan a obținut pentru prima oară un praf de diamant ceea-ce a confirmat teoria științifică.

Dar cu praf de diamant lumea comercială n'are ce face, ei îi trebuie diamante în boabe sau în mărimi și mai mari, spre a putea fabrica juvaericeale.

În vederea acestei necesități, inginerul Lemoine s'a prezentat într'o bună zi celui mai mare bijutier din Londra și asigurându-l că a găsit mijlocul de fabricare a diamantului în mărimi voite, a obținut dela dânsul suma de două milioane pentru a-și construi o fabrică în acest scop. Trebuie să lămurim, că acest bijutier, om practic și experimentat, nu s'a luat după vorbe. El a pus pe Lemoine să facă experiențe în fața lui și a câtorva amici ai săi și numai după-ce a văzut că Lemoine scoate dintr'un cuptoraș misterios, încălzit la mii de grade, pe cale electrică, vre-o 20 de boabe de diamant, i-a încredințat suma cerută.

Se întâmplă însă, că ulterior Lemoine nu vrea să repete experiența în fața unui expert adus anume dela minele de diamant din Transval, se mai întâmplă apoi că cele douăzeci de boabe de diamant fabricate de Lemoine în fața lui Werner sunt recunoscute de experți ca diamante naturale — și atunci a urmat plângerea la parchetul din Paris împotriva lui Lemoine, pentru faptă de escrocherie.

Așadar în cabinetul judecătorului de instrucție se va tranșa în curând chestiunea, dacă fabricațiunea diamantelor artificiale în măsură mai mare decât cea reușită lui Moissan, este un adevăr științific sau o escrocherie?

Căci Lemoine, care își susține sistemul și care și-a luat pe cei mai buni advocați, va face să defleze înaintea judecătorului de instrucție pe toți oamenii de știință. Mai bine va proceda însă făcând în fața tribunalului o experiență decisivă.

Domnii abonați, cari pe ziua de 1 Ianuarie v. nu și-au reînnoit încă abonamentul, să binevoiască a-l reînnoi neamănat, ca să nu li-se întrezurească espedarea ziarului.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branice.

KALOGÉN
BRÁZAY SÖSBORSZESZ
FOGKRÉMA LEGJOBB

Concurs.

Pentru ocuparea alor 16 locuri de cvarțir gratuit în „Internatul Petran“ din Cluj — al „Asociațiunii“, se escrie prin aceasta concurs cu termenul de 25 Ianuarie n. a. c.

Petenții vor avea să-și instrueze petițiunile cu:

1. „Index“, ca dovadă, că sunt înscriși la vre-una dintre facultățile universității din Cluj, și că au făcut sporul recerut în studii.

2. Atestat de paupertate, însoțite de alte informațiuni referitoare la starea materială a părinților.

Petițiunile să se adreseze și trimiță nesmintit până la acest termen *D-lui secretar: Eugeniu Pop Păcurariu* în Cluj (Kolozvár. — Jókai u. 6.) —

Comitetul „Despărțământului Cluj

— al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“.

Cluj, la 12 Ianuar n. 1908.

Teodor Ceortea m. p. președinte.

Eugeniu Pop Păcurariu m. p. secretar.

Numai sticle cu numele **SICULA** sunt veritabile „SICULIA“ din Málnás.

Apa de isvor „SICULIA“ din Málnás.

Cea mai bună apă vindecătoare și recortitoare.

Dispare imediat a creala.

Intrece toate apele minerale în casuri de catar al gâtului, a organelor de respirație, plămâni, stomac intestine, rinichi, beșică.

Ne-întrecută pentru escitarea apetitului și ușurarea flegmei.

DEPOU principal pentru Ungaria.

BRAZAY KÁLMÁN,

Regele borvizului sárát. Bpest, József-körút 37. Telefon Nr. 59-64.

Se capătă în toate farmaciile Droguerie și prăvăliile de delicatose.

„ARMONIA“

cassă de economii, societate pe acțiuni în Cincul-mare.

Nagysinki takarékpénztár részvénytársaság.

Convocare.

P. T. acționari ai casei de economii „ARMONIA“, se invită — în sensul §§. 14—27 din statute — la a

IV-a adunare generală ordinară,

ce se va ținea în Cincul-mare la 15 Februarie 1908 la 2 oare d. a. în localul societății.

Obiectele:

1. Raportul direcțiunii.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Prezentarea bilanțului.
4. Fixarea marcelor de prezență.
5. Alegerea alor 2 membri în direcțiune cf. §§. 55 și 56.
6. Ridicarea capitalului social și modificarea §§. 4 și 49 din statute.

Domnii acționari cari — în sensul §. 17 din statute — voiesc a participa la această adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a și depune la cassa societății sau la „Furnica“ în Făgăraș — acțiunile și eventual dovezile de plenipotență cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală.

Direcțiunea.

Meghivás.

„ARMONIA“ takarékpénztár t. e. részvényesei — az alapszabályoknak 14—27 §§-ai értelmében, — az intézet helységében folyó évi február hó 15-én d. u 2 óraker tartandó

IV. rendes közgyűlésére

meghívának.

A tárgyak:

1. Az igazgató-ág jelentése.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A mérleg előterjesztése.
4. A jelenléti díjak megállapítása.
5. 2 igazgatósági tag megválasztása — 55 és 56 §§. értelmében.
6. Az alaptőke feltételése és az alapszabályoknak 4 és 49 §§. módosítása.

A részvényesek — az alapszabályoknak 17 §. értelmében — kik személyesen vagy meghatalmazottjai által részt akarnak venni — kéretnek, részvényeiket vagy meghatalmazási okmányukat az intézet pénztáránál vagy a fogarason székelő „Furnica“ takarékpénztárnál a közgyűlést megelőző 1 nappal letenni.

Az igazgatóság.

„PĂSTORUL“

în stitut. de credit și economii. societate pe acții în Timișoara-Fabric.

Contul Bilanțului pe 1907.

ACTIVA.		PASIVA.			
Cor.	fl.	Cor.	fl.		
Cassa în număr . . .	14162	30	Capital pe acții . . .	160000	—
Escont	478794	—	Fond de rezervă . . .	8498	90
Imprumuturi camb. hipotecare	261176	—	„ „ penziuni	400	—
Lombard	14550	—	„ „ pt. susținerea casei	358	80
Bon în Giro-Conto la Banca A.-Ung.	1640	94	Depuneri	406399	61
Bon la alte bănci	17183	37	Reescont	231753	—
Casa institutului și alte realități	57042	92	Dividendă neridicată	165	—
Mobiliar . K. 1724 60	—	—	Sarcina casei institutului	14949	20
10% amortizare 172 60	1552	—	Diverse conturi creditoare	4997	78
Diverse conturi debitoare	3288	17	Interese transitoare anticipate	7625	22
Interese transitoare	4586	45	Profit curat	18825	64
	853976	15		853976	15

Contul Perdere și Profit 1907.

DEBIT.		CREDIT.			
Cor.	fl.	Cor.	fl.		
Interese după depuneri de reescont	19089	32	Interese de escont	37922	29
„ „ după imprum. pe amort.	14950	81	„ „ imprum. camb. hip.	17014	92
Spese de birou: registre, tipărituri, încălzit, luminat etc.	882	86	Interese de lombard	660	54
Porto	1784	82	„ „ cont-curent	75	49
Salare	223	18	Venitele casei institutului și după realități	3351	43
Bani de cvarțir	3878	34	Provizțiuni și alte venituri	8498	41
Marce de prezență	150	—			
Premii de asigurare	1028	—			
Contribuție erarială și comunală	134	36			
10% dare după interese de depuneri	3299	02			
Competințe de timbru	1908	93			
Chirii	75	20			
Amortizare din mobiliar	1120	—			
Profit curat	172	60			
	18825	64			
	67523	08		67523	08

Timișoara-Fabric, la 31 Decembrie 1907.

Dr. Putici m. p. director executiv.

B. Mănișan m. p. prim-contabil.

DIRECȚIUNEA:

Ecariu m. p. *Dr. Mezin* m. p. *N. Micleușia* m. p. *Plavoșin* m. p. *Csoran* m. p. *Toader* m. p.

Subscrișul comitet de revizie am examinat contul prezent al bilanțului precum și cel al perderilor și profitului și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare, purtate în bună regulă, le-am aflat în componanță și esacte:

Dimitrie Adam m. p. *Ioan Pop* m. p. *Eremie Mezin* m. p. *Ioan Ursulescu* m. p. *Avram Blășiu* m. p.

Contul bilanțului pro 1907. — Merleg számla 1907 évre.

ACTIVA — VAGYON:		PASIVA — TEHER:			
Kor.	fl.	Kor.	fl.		
1. Cassa — Készpénz	10.900	53	1. Capit. social — Alaptőke	80 000	—
2. Escompt — Leszámitolt váltók	23.363	—	2. Fond de rezervă — Tartalék alap	4.212	50
3. Spese de fondare — Alapítási költségek K 527 95	—	—	3. Fond de binefaceri — Jótékony célú alap	30	86
20% amort. — 20% törlesztés	105	59	4. Fond de clădiri — Építészeti alap	500	—
4. Mobiliar — Felújítás reális	504	10	5. Depuneri spre fructificare — Takarékpénztárak betétek	163.282	21
10% amort. — 10% törlesztés	50	41	6. Reescompt — Visszleszámitolt váltók	56	676
5. Debitori — Adósok	75	—	7. Interese transitoare anticipate — Átmeneti kamatok	3 192	02
6. Cont curent — Folyó számla	23	58	8. Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	21	—
	28.523	17	9. Cont curent — Folyó számla nyereség	574	—
			10. Profit curat — Tiszta nyereség	6 749	58
				2 523	17

Contul profit și perdere pro 1907. — Nyereség és veszteség számla 1907 évre.

EȘITE — KIADÁS		ÎNTRATE — BEVÉTEL			
Kor.	fl.	Kor.	fl.		
1. Contribuțiune — Adó	696	70	1. Interese escompt — Leszámitolási kamatok	20.916	46
2. Salare — Fizetések	1.704	—	2. Interese cont-curent — Folyó számla	347	—
3. Interese depuneri — Beszélési kamatok	6.391	—	3. Taxe pentru transcrieri de acțiuni — Részvény átírási díj	32	—
4. 10% dare după interese depuneri — 10% betéti kamatok adó	639	10	4. Pro diversi — Külfélék	746	95
5. Interese reescompt — Visszleszámitolási kamatok	4.543	66			
6. Chirie — Házbér	170	—			
7. Porto — Postadíj	11	61			
8. Marce de prezență — Jelenléti díjak	134	—			
9. Spese de birou — Irodai költségek	290	74			
10. Competințe — Illetékek	10	—			
11. Interese fond. de rezervă — Tartalék alap kamatai	202	50			
12. 10% amortizare mobiliar — felszerelés törlesztés	50	40			
13. 20% amort. din spese de fondare — alapítási költségek törlesztés	105	59			
14. Profit curat — Tiszta nyereség	6.749	58			
	21.698	88		21.698	88

Dionisie Stănuleț m. p. cassier — pénztárnok.

Valeriu Popp m. p. contabil — könyvelő.

Cincul-mare, în 31 Decembrie 1907. — Nagysink, 1907 December hó 31-én.

Direcțiunea: — Az igazgatóság:

Iacob Macaveiu m. p. *Ioan Basila* m. p. *Ioan Dejenaria* m. p.,
prezident — elnök. vice-prezident — alelnök.
Moise Derloșea m. p., *Ioan Stăngu* m. p., *Moise Bultan* m. p.,
Comitetul de supraveghiere: — A felügyelő bizottság:
Dănilă Șerban m. p., *Moise Brumbescu* m. p., *Nicolau Fleșariu* m. p.,
prezident. *Hariton Prescurea* m. p., *Ioșif Bastia* m. p.